

Kjak

Lógvan Arge
Tórshavn, býráðslimur
fyri Tjóðveldi

Meiri fólka- ræði á Vaglið

Stýrisskipanin fyri Tórshavnar kommunu er eitt mál, sum Tjóðveldi í býráðnum hevur reist nakrar ferðir. Skipanin er alt annað enn demokratisk. Við lógini um, at borgarstjórin er bæði politiskur leiðari og evsti leiðari fyri umsitingini, er øgiliga nógv vald í hansara hondum til eina og hvørja tíð.

Tað er fólkaræðisligt undirskot, so tað forslær. Viðhvørt hevur tú hug at spyrja, hvat tú skalt hava allar hinar limirnar í kommununi til, tá borgarstjórin gjøgnum lóggávuna er so maktfullur, sum hann er, og er tann einasti av politikarunum, sum hevur allan arbeiðsdagin til taks at røkja sítt starv.

Vit hava skotið upp, at býráðslimir sum heild fáa betri umstøður og stundir til at røkja sítt umboð. Harafrat hava vit skotið upp, at skipanin verður broytt soleiðis, at einir tveir politikarar aftrat verða í fulltíðarstarvi á Vaglinum. Tann skipanin verður brúkt aðrastaðni.

Hesir kunna til dømis verða dagligir politiskir ábyrgdarar fyri ávikavist trivnaðarøkinum og tekniska økinum. Hetta verður ein demokratisering og samstundis ein effektivisering, tí við síni dagligu hjáveru kunnu teir tryggja dygdarbetri gongd í teimum mongu málunum, sum verða lögð fyri nevnd.

Onki er komið burtur úr hesum enn. Tað er helst onki at undrast á, um borgarstjórin heldur lítið um tað, tí tað broytir hansara umstøður. Og umsitingin er kanska heldur ikki so glað fyri at fáa fleiri av okkara

slag at ganga á Vaglinum frá morgunstundini.

Lat meg undirstrika, at fyri okkum er hetta ikki ein spurningur um persónar, men ein spurningur um eina meiri demokratiska skipan enn ta einaveldiskendu, sum vit hava, ið ikki er borgarstjóranum og umsitingini at lasta fyri, men lóggávuni. Skula vit hava dygdarbetri kommunalt arbeiði í Havn, so skula politikararnir nærri viðgerðunum aðrar tíðir enn eftir arbeiðstíð.

Havi sjálvur tikið tann konsekvens av núverandi tepru og óhøgligu umstøðum at røkja mitt umboð sum býráðslimur og nevndarformaður í mentamálanevndini, at eg sjálvboðin eri farin niður í tíð á mínum arbeiðsplássi fyri at hava betri atstøður at røkja tað politiska arbeiðið.

Men eitt slíkt privat stig frá einum einstøkum býráðslimi hjálpir ikki upp á tað demokratiska undirskotið í býráðnum. Tí fara vit áhaldandi at arbeiða fyri eini stýrisskipan, sum hóskar til tíðina, vit eru í, og tekur atlit til ta ábyrgd, sum tað í roynd og veru er at sita í Tórshavnar býráð.

Ein frítíðarfiskari er ein frítíðarfiskari. Hann fiskar, tá hann leggur í. Ein frítíðarpolitikari verður neyvan annað enn ein frítíðarpolitikari. Hann ger tað burtúr, sum hann nær. Og nær hann tað ikki, so fer tað aftur við borðinum.

Tess betri atstøður fólksins umboð í býráðnum fáa at røkja sín sess, tess betri verður at vera borgari í Tórshavnar kommunu.

Majbritt Mohr, forkvinna
og
Jóhanna Henriksen, nevndarlimur
í Heilsurøktarafelagnum

Gagnnýtið allar yrkisbólkar!

Ráðstevnan "Sum longst í egnum lívi - fyri ung sum eldri", sum Ergoterapeutfelagið skipaði fyri, sannførdi okkum um at samstav, samskipti og samskipan eru lyklaorð, um rehabilitering í Føroyum skal eydnast til fulnar. Politikarar, økis- og stovnsleiðarar og onnur ráðandi í Føroyum mugu skilja, at allir verandi yrkisbólkar á almanna- og heilsuøkinum mega gagnnýtast báði á leiðslustigi og á gólvinum um rehabiliteringina skal eydnast.

Rehabilitering

Tá ið ein borgari fær skaða og tí ikki kann fara aftur í sama gerandisdagin sum áðrenn skaðan, má borgarin saman við fakkfólki finna útav, hvussu nýggi gerandisdagurin skal siggja út, soleiðis at hann aftur gevur meining fyri borgaran. Hetta er eisini galdandi fyri eldri fólk, sum flyta á ellisheim og øll onnur, sum á onkran hátt ikki kunnu liva gerandisdagin júst sum tey plagdu, tí onkrar umstøður eru broyttar. Rehabilitering er lyklaorðið í hesum sambandi. Á ráðstevnuni var boðskapurin greiður.

Um rehabilitering skal eydnast, er tað alneyðugt at allir fakkbólkar samstarva, soleiðis at førleikarnar og styrkirnar hjá ymsu fakkbólkunum koma borgaranum tilgøðar.

Organisatorisk broyting neyðug

Gunnar Gamborg, formaður í Danska Ergoterapeutfelagnum, var ikki í iva um, at tað krevur eina organisatoriska broyting, um rehabili-

teringin skal eydnast. Í hesum sambandi er tað fyri okkum sera viðkomandi at viðgera føroyska bygnaðin á almanna- og heilsuøkinum.

Vantandi fjølbroytni í leiðslunum

Líta vit aftureftir, hevur

mun pedagogar og hjálparfólk.

Hóast leiðslur og starvsfólk í dag gera eitt megnar arbeiði, vildi fjølbroytni báði í leiðslu- og starvsfólkahópi heilt víst gagna búfólkunum. Umframt at fólk við menningartarni kunnu hava tørv

Vit skulu bróta upp úr nýggjum og lata ein breiðari hóp av fakkfólki manna leiðslurnar, eins og allir verandi yrkisbólkar í nógv størri mun eiga at gagnnýta allar sínar førleikar á arbeiðsplássum í almanna- og heilsuverkinum

tað verið siðvenja at sjúkrahøttarfrøðingar og pedagogar manna leiðslustørvini á almanna- og heilsuøkinum – (Heimatænastuni, Trivnaðartænastuni og sjúkrahúsunum). Avgerðir viðvíkjandi rehabilitering á hesum økjum eru sostatt natúrliga tiknar av hesum báðum fakkbólkunum. Tá ið leiðslurnar eru so eins, er vandin fyri ov litlum fjølbroytni longri niðri í bygnaðinum stórir. Hetta sæst tildømis aftur í starvsfólkahópinum á bústovnum, sambýlum og virkishúsum fyri fólk við menningartarni ella øðrum breki. Har starvast í stóran

á pedagogiskum stuðli, kunnu tey eins og so nógv onnur eisini hava tørv á stuðli til onnur ting. Fysio- og ergoterapeutar kunnu upp á hvør sín máta menna og stuðla við síni servitan. Heilsurøktarar, heilsuhjálparar og sjúkrahøttarfrøðingar kunnu eisini menna og stuðla og um neyðugt veita heilsu- og sjúkrarøkt. Hvat skuldi verið til hindurs fyri at onnur enn pedagogar eru leiðarar á sambýlum ella bústovnum, har fólk við menningartarni bógva?

Eldraøkið

Á eldraøkinum er leiðslu-

bygnaðurin og mátin at skipa seg upp á eisini tengdur at siðvenju. Allir økisleiðarar, flestu sambýlisleiðarar, allir ellis- og røktarheimsleiðarar og flestu deildarleiðarar, eru sjúkrarøktarfrøðingar. Avgerðir bera brá av at leiðslurnar hava eins hugsunarhátt og skipanin av øllum tænaastum á eldraøkinum tykjast sera eins.

Vit eru ikki í iva; fjølbroytni á leiðslustigi hevði gagnað føroyska samfelagnum. Hvi seta vit tildømis ikki eisini fysio- ella ergoterapeutar, heilsurøktarar, pedagogar í leiðandi störv á ellis- og røktarheimum? Heilsurøktarar, heilsuhjálparar og sjúkrarøktarfrøðingar á deildunum veita jú búfólkunum, sum hava tørv á sjúkrarøkt hesa tænaastuna. Í heimatænastuni kundu heilsurøktarar gagnnýttir til fulnar, um leiðslurnar broyttu fleiri tíggju ára siðvenju í at skipa arbeiðið.

Byrjið at broyta beinanvegin

Vit skulu bróta upp úr nýggjum og lata ein breiðari hóp av fakkfólki manna leiðslurnar, eins og allir verandi yrkisbólkar í nógv størri mun eiga at gagnnýta allar sínar førleikar á arbeiðsplássum í almanna- og heilsuverkinum. Til hetta krevst helst ikki meiri peningur, men dirvi og áræði frá politikarum og ovastu leiðslunum á almanna- og heilsuøkinum til at organisera og prioritera øðrvísi enn higartil. Harvið kunnu allir yrkisbólkar á almanna- og heilsuøkinum saman tryggja, at rehabilitering verður uppraðfest.